

varusteita kantaville ulkoilijoille. Laiturin rakentaminen lisäisi myös turvallisuutta, sillä merenkäynnin aikana oli olemassa vaara, että veneet rikkoutuvat länsipään matalassa ja kivikkoisessa rannassa. Moottoriveneitä käyttäviä lomailijoita haittasi myös se, että lähin polttoaineiden jakelupaikka oli 10 km:n päässä Pirttisaaressa. Kaunissaaren olisi myös rakennettava kesämökkejä lomailijoille vuokrattavaksi sekä hankittava lisää soutuveneitä. Urheilu- ja ulkoilulautakunta oli v:n 1968 talousarvioehdotuksessaan esittänyt määrärahaa Kaunissaaren ulkoilualueen maankäyttösuunnitelman laatimista ja laiturin rakentamista varten saaren länsipää-

hän. Maankäyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä oli tarkoitus tutkia, voidaanko alueelle rakentaa mökkikylä esim. siten, että Rastilan viikonloppumökit siirrettäisiin Kaunissaaren ulkoilualueelle. Polttoaineen jakelupaikan perustamisesta oli neuvoteltu eri öljy-yhtiöiden kanssa, mutta eivät nämä toistaiseksi olleet kiinnostuneita asiasta. Soutuveneitä oli tarkoitus lisätä jatkuvasti tarvetta vastaavasti. Nykyisellä venemäärällä oli kuitenkin pystytty tyydyttämään kysyntä muutamia huippukysyntäpäiviä lukuun ottamatta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 714 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Viranhaltijat. Kaupungininsinöörin virkaan valittiin tavanmukaisilla ehdoilla dipl. ins. Martti Anttila (22.3. 253 §).

Virkojen perustaminen ja tilapäisten virkojen vakinaistaminen (7.6. 465, 476 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Piirtäjän virkojen järjestely (8.2. 126 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Kadun ja viemärin keskimääräisten rakennuskustannusten vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti vahvistaa rakennuslain 89 §:n ja 91 §:n 3 momentin perusteella kadun ja viemärin keskimääräiset rakentamiskustannukset (25.1. 69 §, khn mtö n:o 1, kunn. as. kok. n:o 11).

Helsingin-Lahden moottoritien rakentamisesta välillä Viikki-Tattariharju annettava lausunto. Tie- ja vesirakennushallitus oli pyytänyt kaupunginvaltuustolta tieasetuksen 14 §:n edellyttämän lausunnon tiesuunnitelmista, jotka koskivat Helsingin-Lahden moottoritien rakentamista välillä Viikki-Tattariharju tiejärjestelyineen. Ennen lausunnon antamista tuli kaupungin varata niille, joiden oikeutta tai etua suunnitelmat koskivat,

tilaisuus muistutusten tekoon sekä pitää suunnitelmat tässä tarkoituksessa yleisesti nähtävinä 14 p:n ajan. Lisäksi tuli kaupungin antaa lausunto ehdotuksesta, jonka mukaan moottoritien suoja-alue ulotetaan 30 m:n etäisyydelle lähimmän ajoradan keskiviivasta lukuun ottamatta Malmin hautausmaan kohtaa, jossa suoja-alue ulotetaan 20 m:n etäisyyteen lähimmän ajoradan keskiviivasta sekä ehdotuksesta, jonka mukaan moottoritiele sallitaan liittyminen vain Kivikon ja Tattariharjun eritasoliittymissä sekä vielä ehdotuksesta, jonka mukaan seuraavat yleisten teiden osat lakkautetaan yleisenä tienä: Nykyisen valtatieosa Viikin ja Latokartanon risteyksen väliltä; Vanhasta Porvoon maantiestä Latokartanon ja Malmin risteyksen välinen osa; Vanhasta Porvoon maantiestä Malmin ja Tattariharjun risteysten välinen osa; Vanhasta Porvoon maantiestä Tattariharjun ja Alppikylän risteysten välillä oleva Lahdentien itäpuolelle jäävä osa; Vanhasta Porvoontiestä Alppikylän ja Numm tien risteyksen välinen osa; Malmin-Siltamäen maantiestä Malmin risteyksen ja Malmin asemakaavan rajan välinen osa. Kaupun-

ginvaltuuston tuli myös antaa lausuntonsa tai ilmoituksensa seuraavista seikoista: 1) Osallistuuko kaupunki ja millä määrällä moottoritien rakentamisesta aiheutuviin kustannuksiin ja korvauksiin. 2) Ryhtyykö kaupunki ensi tilassa laatimaan ja muuttamaan jo vahvistettua asemakaavaa tiesuunnitelman mukaiseksi siten, että moottoritie voidaan rakentaa rakennuslain 36 §:n 5 kohdan tarkoittamalle liikennealueelle. 3) Suostuuko kaupunki kustannuksellaan suunnittelemaan ja rakentamaan Kivikon eritasoliittymän kohdalla sen osan Helsingin sisemmästä kehätiestä ylikulkusiltoineen, joka moottoritien rakentamisen takia on tarpeellista tehdä samanaikaisesti. 4) Ottaako kaupunki kustannuksellaan suorittaakseen Tattariharjunkadun rakentamisen suunnitelman mukaisesti. 5) Ottaako kaupunki kustannuksellaan tehtäväksi Agraarikylän yksityistien rakentamisen suunnitelman mukaisesti. 6) Ottaako kaupunki kustannuksellaan suunnitellakseen ja rakentaakseen paalulle 70+39 tulevan risteyssillan pyörä- ja jalankulkuliikennettä varten sekä sen yhteydessä rakennettavan pyörä- ja jalankulkutien Tattariharjunkadulle ja Jakomäen alueelle. 7) Ottaako kaupunki kustannuksellaan rakentaakseen pohjavesilaitoksen yksityistien, joka on tarkoitettu rakennettavaksi välittämään Tattariharjun pohjavesilaitoksen huoltoliikennettä. Tie- ja vesirakennushallitus oli pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon kaupunginvaltuuston lausunnossa (v. 1965, s. 32) valtatie n:o 6 rakentamissuunnitelman yhteydessä välillä Tattariharju—Hangelsby tehdyt Tattariharjun pohjavesilaitosta koskevat huomautukset. 8) Suostuuko kaupunki kustannuksellaan purkamaan, siirtämään tai suojaamaan vahvistettavalle moottoritien tie- ja liikennealueelle jäävät viemäri-, vesi-, sähkö- ym. johdot, kaapelit ja laitteet siten, ettei niistä aiheudu tien rakentamiselle haittaa tai viivästymistä. 9) Haluaako kaupunki ja missä laajuudessa kustannuksellaan järjestää kiinteän liikennevalaistuksen risteys-

loille liittyisiin tai koko moottoritiele. 10) Sitoutuuko kaupunki vastaamaan tiealueen lunastus- ja korvauskustannuksista. 11) Sitoutuuko kaupunki ottamaan kunnosapidettäväkseen moottoritiele ja risteyskiin tulevat istutukset. 12) Ottaako kaupunki syrjään jäävät yleisten teiden osat, jotka edellä on esitetty lakkautettaviksi yleisinä teinä, niiltä osin kuin ne kuuluvat asemakaava-alueelle, katuina hoitoonsa, ja niiltä osin kuin ne ovat asemakaava-alueen ulkopuolella, yksityisinä teinä tehdäkseen ja hoitoonsa lukuun ottamatta kuitenkin niitä osia, jotka suunnitelmassa on ehdotettu purettavaksi tai käytöstä poistettaviksi. 13) Kaupunki ilmoittanee mielipiteensä myös siitä, olisiko kysymyksessä oleva moottoritien osa rakennettava heti kuusikaistaiseksi, mistä saattaisi johtua, että myös jo rakenteilla oleva osa Koskelantie—Viikki muutettaisiin kuusikaistaiseksi, vai voitaisiinko tieosa rakentaa I rakennusvaiheessa nelikaistaiseksi. Kustannusten jakokysymyksistä sekä muistakin hankkeeseen vaikuttavista seikoista edellytti tie- ja vesirakennushallitus neuvoteltavan valtion ja kaupungin yhteisessä neuvottelukunnassa, ennen kuin kaupunki käsittelee asian. Kaupunginvaltuusto päätti puoltaa lausunnossaan tie- ja vesirakennushallituksen laatimia suunnitelmia Helsingin—Lahden moottoritien rakentamisesta välillä Viikki—Tattariharju tiejärjestelyineen seuraavin huomautuksin:

a) Kaupunki vastustaa ehdotusta Vanhan Porvoontien maantien päatekohdan määrittämisestä kilometrilukeman 4+0.139 kohdalle asemakaava-alueen rajalle esittäen asiasta maantien päatekohtakatselmuksen yhteydessä antamansa lausunnon uudistaen, että päatekohta määrättäisiin Tullivuorentien risteyskohdalle kilometrilukemaan 2+0.65.

b) Suunnitelmassa paalulle 70+39 esitetyn jalankulku- ja polkupyörätien lisäksi olisi myös Kivikon liittymän alueelle ja hautausmaahan sisäistä liikennettä varten paalulle

39+30 rakennettava jalankulku- ja polkupyörätie.

c) Kivikon liittymän yksityiskohtaisia suunnitelmia laadittaessa olisi tutkittava mahdollisuuksia sen siirtämiseksi jonkin verran pohjoisemmaksi.

d) Suunnitelmassa olisi otettava huomioon teollisuuslaitosten lautakunnan lausunnon mukaisesti Tattarisuon pohjavesilaitoksen suojausjärjestelyt sekä muutkin lautakunnan pohjavesilaitoksen toiminnan sekä vesilaitoksen vesijohtojen osalta esittämät näkökohdat.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa lausunnossaan,

a) että kaupungin toimesta laaditaan ja muutetaan jo vahvistetut asemakaavat tie-suunnitelman mukaisiksi siten, että moottoritie voidaan rakentaa rakennuslain 36 §:n 5 kohdan tarkoittamalle liikennealueelle,

b) ettei kaupunki ota kunnossapidettävikkseen moottoritielle ja sen risteuksiin tulevia istutuksia,

c) että kaupunki ottaa yleisinä teinä lakakaavat tieosat hoitoonsa siksi, kunnes ne on asemakaavan mukaisesti rakennettu kaduiksi,

d) että kaupungin mielestä kysymyksessä oleva moottoritien osa olisi rakennettava heti kuusikaistaiseksi ja että jo rakenteilla olevan osan Koskelantie—Viikki muuttaminen kuusikaistaiseksi olisi asiallista sekä

e) että moottoritien ja sen risteysten valaisemisesta neuvotellaan erikseen valtion ja kaupungin edustajien kesken.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa lausunnossaan kaupungin sitoutuvan kustantamaan seuraavat Helsingin—Lahden moottoritien rakentamiseen välillä Viikki—Tattariharju liittyvät työt:

1) Yleisistä teistä annetun lain mukaisen osuuden Kivikon liittymän rakentamisesta lunastuksineen ja korvauksineen edellyttäen, että liittymä rakennetaan paikallistienä.

2) Suunnitelman edellyttämät työt Tattariharjunkadulla asemakaava-alueella ja siten, että valtion kustantaessa Tattariharjun-

kadun työt asemakaava-alueen ulkopuolella yksityistiejärjestelyinä kaupunki ottaa myös viimeksi mainitun osuuden kunnossapidettäväkseen.

3) Tiesuunnitelman paalulle 70+39 tulevan risteys sillan pyörä- ja jalankulkuliikennettä varten sekä sen yhteydessä rakennettavan pyörä- ja jalankulkutien Tattariharjunkadulle ja Jakomäen alueelle.

4) Tattarisuon pohjavesilaitoksen yksityistien rakentamisen teollisuuslaitosten lautakunnan lausunnosta ilmenevään paikkaan.

5) Tiesuunnitelman toteuttamisen edellyttämät kaupungin omien viemäri-, vesij- ja sähköjohtojen sekä kaapeleiden siirrot.

6) Kivikon liittymän alueelle rakennettavan jalankulku- ja polkupyörätien rakentamisen.

7) Tattarisuon pohjavesilaitoksen suojaus-suunnitelman toteuttamisen, siltä osin kuin se teollisuuslaitosten lautakunnan lausunnon mukaisesti jää kaupungin kustannettavaksi.

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään valtion ao. viranomaisen kanssa sopimuksen Lahdentien rakentamisesta moottoritieksi välillä Viikki—Tattariharju siten, että sopimus kaupungin sitoumusten osalta noudattaa, mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvia pienehköjä muutoksia lukuun ottamatta, edellä mainittuja sitoumuksia (22.2. 172 §).

Eräiden yleisten teiden päätekohtien muuttamista koskeva asia. Merkittiin tiedoksi, että lääninhallitus oli 14.12.1966 antamallaan päätöksellä vahvistanut tie- ja vesirakennushallituksen esityksen mukaan valtateiden n:o 6 ja 7 päätekohtien sanotun tien ja Riskuntien risteykseen katselmushetkellä voimassa olleen kilometrimittauksen lukeman 11+936 kohdalle, Viikin—Herttoniemen maantien päätekohtien sanotun tien ja Siilitien risteykseen katselmushetkellä voimassa olleen kilometrimittauksen lukeman 2+559 kohdalle ja Marjaniemen paikallistien päätekohtien sanotun tien erkanemiskohtaan valtatiestä n:o 6 ja 7 paikallistien katselmushetkellä voimassa

olleen kilometrimittauksen lukeman 0+000 kohdalle. Mainitut teiden uudet pätekohdat vahvistettiin yleisistä teistä annetun asetuksen 63 §:n perusteella noudatettaviksi 1.1. lukien (11.1. 16 §).

Lausunnon antaminen Vuosaaren paikallistien parantamista koskevasta suunnitelmasta. Tie- ja vesirakennushallitukselle päätettiin ilmoittaa, että kaupunginvaltuusto puoltaa Vuosaaren paikallistien parantamista paaluvälillä 0+00—23+23 ja siitä aiheutuvia tiejärjestelyjä koskevan suunnitelman vahvistamista. Samalla kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei kaupunki osallistu tien parantamisesta aiheutuviin kustannuksiin eikä korvauksiin yli sen määrän, mitä tielain 10 luvussa määrätään, ettei kaupungilla ole huomauttamista sen johdosta, että parannustyön valmistuttua sivuun jäävät osat entisistä paikallisteistä lakkaavat olemasta yleisiä teitä, ja että kaupungin toimesta tullaan alueen asemakaavaa laadittaessa ottamaan huomioon ko. tienparannussuunnitelma (4.10.738 §).

Vuosaaren sillan ja siihen liittyvän tien ottaminen kaupungin hoitoon sekä niiden rakennuskustannusten korvaaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunki ottaa Vuosaaren sillan ja siihen Vuosaaren puolella liittyvän tien hoitoonsa sekä että niiden rakentamiskustannukset korvataan Vuosaari-Säätiölle 6 382 033 mk:lla, mihin määrään tulevat lisäksi summaa vastaavien lainojen korot ja mahdolliset indeksikorotukset sekä sillan ja tien hoitokustannukset 1.1. lukien sillä ehdolla,

1) että sillan ja tien omistusoikeus siirtyy kaupungille,

2) että säätiö sitoutuu luovuttamaan Vuosaaren vahvistetussa rakennuskaavassa ulkoilu- ja virkistysalueiksi sekä puisto-, liikenne- ja katualueiksi määrätyt, omistamansa maa- ja vesialueet korvauksetta kaupungille,

3) että edellä sanottuihin ulkoilualueihin kuuluva ns. Svartvikin alue, noin 7 ha, siirtyy kaupungille siten, että kaupunki sitoutuu

vastaamaan sen maksamattomasta kauppahinnasta, 132 000 mk:sta, korkoineen sekä

4) että säätiö sitoutuu käyttämään jäljelle jäävän omaisuutensa, lukuun ottamatta sen omistuksessa olevia Asunto-Oy Säästöpurjeen osakkeita, ensisijaisesti urheilu- ja nuorisotalosuunnitelmansa toteuttamiseen kaupunginhallituksen hyväksymien piirustusten ja kustannusarvion mukaisesti, mihin tarkoitukseen kaupunki luovuttaa korvauksetta käytettäväksi tarkoituksenmukaisen tonttimaan ja paikoitusalueen.

Kaupunginhallitukselle myönnettiin oikeus tehdä sillan ja tien luovutusta koskeva yksityiskohtainen sopimus. Kertomusvuoden aikana maksettavien erien suorittamista varten kaupunginvaltuusto myönsi 1.145 mmk (21.6. 520 §).

Siltamäen alueen kunnallisteknillisten töiden suorittamisesta kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Rakennustoimisto A. Puolimatka Oy:n kanssa sopimuksen, jossa yhtiö oikeutetaan suorittamaan Siltamäen alueen kunnallisteknilliset työt omalla kustannuksellaan rakennusviraston ja vesilaitoksen hyväksymien suunnitelmien mukaan sen jälkeen, kun sopimus yleisten rakennusten tonttien ja yleisten alueiden luovuttamisesta on allekirjoitettu seuraavilla ehdoilla:

1) Kadut ja viemärit rakennetaan rakennuslain mukaisessa järjestyksessä vahvistettavien piirustusten mukaan. Katutyöt on viimeisteltävä rakennusviraston ja sen puisto-osaston ohjeita noudattaen.

2) Rakennusviraston katurakennusosastolla on oikeus asettaa yhtiön kustannuksella katu- ja viemäritöitä varten valvoja, jonka antamia ohjeita ja määräyksiä näissä töissä on noudatettava.

3) Tämän sopimuksen perusteella rakennettavat kadut luovutetaan heti niiden valmistuttua korvauksetta kaupungille esityksen tekemiseksi niiden yleiseen käyttöön ottamisesta. Yhtiö on kuitenkin vastuussa niistä siihen saakka, kunnes ne on maistraatin

lainvoimaisin päätöksin otettu yleiseen käyttöön. Viemärit luovutetaan korvauksetta kaupungille yleiseen käyttöön otettaviksi, sitten kun ne ovat valmistuneet ja kun ne on liitetty kaupungin viemäriverkkoon.

4) Suunnitellulle asuntoalueelle tarvittavat, vesilaitoksessa laadittavan verkkosuunnitelman edellyttämät vesijohdot, mukaan lukien liittymisjohto nykyiseen vesijohtoon, rakennetaan siten, että luvansaaaja suorittaa omalla kustannuksellaan ja vesilaitoksen ohjeita noudattaen vesijohdon maarakennustyöt sekä kaupunki omalla kustannuksellaan vesijohdon materiaalihankinnan ja asennuksen.

5) Rakennettavat vesijohdot jäävät yleisinä vesijohtoina kaupungin omistukseen ja hallintaan.

6) Luvansaaaja vastaa kaikesta siitä vahingosta ja haitasta, mitä työn suorittamisesta ja johtojen sijainnista saattaa aiheutua kaupungille tai sivullisille.

7) Kaupunki ei vastaa kaavan vahvistamisesta eikä lunastustoimenpiteiden mahdollisesti aiheuttamasta viivästyksestä.

8) Kaikki laitteet siirtyvät korvauksetta kaupungin omistukseen kaupungin hyväksymässä kunnossa kaupungin niin vaatiessa.

9) Luvansaaaja huolehtii teiden ja katujen kunnossa- sekä puhtaanapidosta työn aikana korvauksetta.

10) Kaupungilla on oikeus kytkeä yleisten rakennusten tontit korvauksetta yhtiön rakentamaan verkkoon.

11) Piirustukset on esitettävä kaupungin asianomaisten viranomaisten hyväksyttäväksi.

12) Kaupungille luovutettavat rakentamattomat alueet on saatettava luonnonmukaiseen, rakennusviraston puisto-osaston hyväksymään kuntoon.

13) Kaupunki ei peri luvansaaajalta rakennuslain edellyttämiä kadun rakentamis-, viemäri- ja katualuekorvauksia tilojen RN:o 11⁶⁸, RN:o 11⁶⁷ ja RN:o 11⁶⁸ lunastamisesta aiheutuvia korvauksia lukuun ottamatta.

14) Lupa on voimassa toistaiseksi 3 kk:n irtisanomisajalla (6.9. 671 §).

Helsingin lentoaseman tulotien rakentamiseksi laaditusta yleissuunnitelmasta annettava lausunto. Kaupunginvaltuusto päätti tie- ja vesirakennushallitukselle osoitettavassa lausunnossaan ilmoittaa, ettei kaupungilla ole huomautettavaa sen tieosuuden suuntauksen osalta, joka koskee yhteyttä Helsingin ohikulkutieltä Helsingin lentoasemalle, mutta ettei kaupunki voi tässä vaiheessa ottaa kantaa tien jatkamiseen ohikulkutieltä etelään. Samalla kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, koska jätetyt muistutukset koskevat suunnitellun tielinjan suhdetta yksityisiin tiloihin, jotka sijaitsevat Helsingin maalaiskunnan alueella, ettei kaupunki anna lausuntoa muistutusten johdosta (13.12. 919 §).

Viemärit. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1966 talousarvioon Pihlajamäen viemäreitä varten merkitystä määrärahasta 50 000 mk Ala-Malmin teollisuusalueen viemäreiden ja 50 000 mk Malmin-Tapaninkylän viemäreiden rakentamiseen sekä kertomusvuoden talousarvioon Malmin keskustan viemäreitä varten varatusta määrärahasta 155 000 mk Malmin-Tapaninkylän viemäreiden rakentamiseen (6.9. 675 §).

Talin taimiston uuden kasvihuonerakennuksen rakentamista varten myönnettiin 14 000 mk aikaisemmin myönnetyn 44 000 mk:n lisäksi (7.6. 447 §).

Jätevedenpuhdistamot. Helsingin maalaiskunnan kanssa päätettiin tehdä seuraava sopimus Viikin jätevedenpuhdistamon laajentamisesta:

S o p i m u s

Helsingin kaupunki, jota tässä sopimuksessa kutsutaan kaupungiksi, ja Helsingin maalaiskunta, jota kutsutaan kunnaksi, ovat tänään sopineet 9. ja 31.5.1961 allekirjoitetun, kunnan jätevesien johtamisesta kaupungin viemäriverkkoon ja edelleen Viikin jäte-

vedenpuhdistamoon koskevan sopimuksen kohdassa 5) edellytetyn Viikin jätevedenpuhdistamon laajentamisesta seuraavaa:

1) Kaupunki suunnittelee ja rakentaa Viikin jätevedenpuhdistamon toisen rakennusvaiheen 17 milj. m³:n vuotuisen jätevesimäärän biologista puhdistusta varten. Tästä mitoituksesta lasketaan kaupungin alueelta tulevien jätevesien osuudeksi 68 %, joka vastaa noin 11.5 milj. m³:n vuotuista jätevesimäärää, ja kunnan alueelta tulevien jätevesien osuudeksi 32 %, joka vastaa noin 5.5 milj. m³:n vuotuista jätevesimäärää.

2) Jätevedenpuhdistamon toisen vaiheen rakentamishjelma toteutetaan siten, että puhdistamo voidaan ottaa käyttöön viimeistään v:n 1969 loppuun mennessä, mikäli kohdasta 8) ei muuta johdu.

3) Kunta sitoutuu korvaamaan kaupungille jätevedenpuhdistamon toisen rakennusvaiheen todellisista suunnittelu- ja rakentamiskustannuksista 32 %.

Kunta suorittaa osuutensa suunnittelu- ja rakentamiskustannuksista kuutena pääomamäärältään yhtä suurena eränä tammikuun 31 p:nä vuosina 1969, 1970, 1971, 1972, 1973 ja 1974.

Puhdistamon valmistumiskuukauden jälkeen maksettavat maksuerät sidotaan tilastollisen päätoimiston laskemaan rakennuskustannusindeksin kokonaisindeksiin (1964=100) siten, että perusindeksinä pidetään puhdistamon valmistumiskuukauden indeksin, kuitenkin viimeistään joulukuun 1969 indeksin pistelukua sekä tarkistusindeksinä kunkin maksuerän erääntymiskuukautta edeltäneen joulukuun indeksin pistelukua. Jos tarkistusindeksi on perusindeksiä suurempi, korotetaan kulloinkin maksettava maksuerä indeksin nousua vastaavalla määrällä. Jos tarkistusindeksi on perusindeksiä pienempi, ei tätä indeksiehtoa sovelleta.

4) Kaupunki hakee tässä sopimuksessa edellytettyjen jätevesien mereen johtamista varten tarvittavat viranomaisten luvat ja kunta osallistuu lupien hakemisesta sekä nii-

hin mahdollisesti sisältyvistä velvoitteista ja ehdoista aiheutuviin kustannuksiin samassa suhteessa kuin puhdistamon suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin.

5) Kaupunki huolehtii tässä sopimuksessa tarkoitettujen, kaupungin ja kunnan yhteiseen käyttöön kaupungin alueella tulevien viemärlaitteiden vuoksi tarvittavien maa-alueiden tai niiden käyttöoikeuksien hankkimisesta ja vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista.

6) Tässä sopimuksessa tarkoitettuja viemärlaitteita koskevien suunnitelmien tulee olla kummankin sopijapuolen hyväksymät.

7) Muilta osin noudatetaan edellä mainitun 9. ja 31.5.1961 allekirjoitetun sopimuksen määräyksiä.

8) Tämä sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun se on kummankin sopijapuolen asianomaisissa elimissä hyväksytty ja kun päätökset ovat saaneet lainvoiman. Mikäli kohdassa 4) tarkoitettuja viranomaisten lupia jäteveden johtamiseen mereen ei kuitenkaan saada, tämä sopimus raukeaa. Sopimuksen rauettua jaetaan hankkeesta siihen mennessä aiheutuneet kustannukset sopijapuolten kesken toimitettavassa tilisuhteiden selvityksessä kohdassa 3) mainitussa suhteessa.

9) Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle (21.6. 532 §).

Nikkilän rakennuskaava-alueen ja Nikkilän sairaalan viemäriverkoista tulevien jätevesien yhteispuhdistamisesta päätettiin tehdä Sipoon kunnan kanssa seuraava sopimus:

S o p i m u s

Sipoon kunta, jota jäljempänä kutsutaan kunnaksi, ja Helsingin kaupunki, jota jäljempänä kutsutaan kaupungiksi, ovat tänään tehneet sopimuksen Nikkilän rakennuskaava-alueen ja Nikkilän sairaalan viemäriverkoista tulevien jätevesien yhteispuhdistamisesta seuraavilla ehdoilla:

1 §.

Kunta oikeuttaa kaupungin johtamaan Nikkilän sairaalan puhdistamattomat jätevedet kunnan Nikkilän kylässä olevaan jätevedenpuhdistamoon jäljempänä mainittuja ehtoja ja perusteita noudattaen. Kumpikaan sopimuspuoli ei saa johtaa puhdistamolle sadevesiä eikä sellaisia teollisuus-, laboratorio- ym. jätevesiä, jotka huomattavasti haittaavat puhdistamon toimintaa.

2 §.

Sipoon kunta rakentaa ja omistaa edellä mainitun jätevedenpuhdistamon, joka käsittää kummankin sopimuspuolen viemäriverkon pääpumppaamon, varsinaiset puhdistamo-osat aputiloineen, puhdistamon sisäiset johdot ja purkuviemärin.

Sairaalan jätevesiä varten tarvittava pääpumppaamo sijoitetaan kaupungin omistamalle maalle Sipoonjoen itärannalle puhdistamon kohdalle. Kaupunki luovuttaa kunnalle korvauksetta hallinto-oikeuden siihen maa-alueeseen, joka tarvitaan mainittua pumpaamoja varten, sekä tarpeellisen kulkuoikeuden tälle maa-alueelle.

3 §.

Edellä esitetyn järjestelyn kunnalle aiheuttamien puhdistamon rakennuskustannusten korvauksena kaupunki maksaa jäljempänä tässä pykälässä esitetyn mitoituksen jakoperusteen suhteessa olevan osansa puhdistamon todellisista kokonaisrakennuskustannuksista kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona kunta on maksanut puhdistamon rakentamiseen käytetyn erän. Kokonaisrakennuskustannuksiin katsotaan kuuluvan myös suunnittelu- ja valvontakustannukset sekä puhdistamon huoltoteiden kustannukset.

Puhdistamo mitoitetaan keskimääräiselle jätevesivirtaamalle 2 600 m³/vrk, josta kaupungin osuus on 1 100 m³/vrk, ja asukasvastineluvulle 4 700, josta kaupungin osuus on

1 600. Puhdistamolle johdettavien sairaalan jätevesien suurimmaksi virtaamaksi edellytetään tässä sopimuksessa 150 m³/h. Asukasvastineluvun arvioperusteena käytetään jäteveden 5 vrk:n biokemiallista hapenkulutusta (BHK₅), joka asukasyksikköä kohti on 75 g/vrk. Rakennuskustannukset jaetaan osaksi jätevesivirtaamien suhteessa kertoimena 0.7 ja osaksi likaisuuden eli asukasvastinelukujen suhteessa kertoimena 0.3. Kaupungin osuus kokonaisrakennuskustannuksista on täten

$$(0.7 \times \frac{1\ 100}{2\ 600} + 0.3 \times \frac{1\ 600}{4\ 700}) \times 100 = 40 \%$$

4 §.

Puhdistamon tulevista uusimisista ja täydennyksistä aiheutuvien kustannusten jaossa sitoutuvat sopimuspuolet noudattamaan edellä 3 §:ssä mainittuja perusteita.

5 §.

Puhdistamon tulevista mahdollisista laajennuksista sopimuspuolet sopivat erikseen lisäsopimuksissa. Kaupunki osallistuu laajennuksista aiheutuviin rakennuskustannuksiin siltä osin kuin mitoitusarvot ovat kaupungin osalta suurentuneet. Lisäsopimuksissa tarkistetaan puhdistamon mitoitusarvot, joiden perusteella kustannusten jako määritetään erikseen. Kustannusten jaon suhteen noudatetaan muutoin edellä 3 §:ssä mainittuja perusteita.

6 §.

Ennen rakennus-, uusimis-, täydennys- tai laajennustöihin ryhtymistä on molempien sopimuspuolien hyväksyttävä työtä koskevat suunnitelmat.

Kaupungilla on oikeus osallistua puhdistamon rakennustyön ja käytön valvontaan.

7 §.

Kaupunki osallistuu puhdistamon todellisiin kunnossapito-, hoito- ja käyttökustannuksiin, joihin ei sisälly korko- eikä kuoletus-

kuluja eikä yleisiä hallintokuluja, pumppaamoihin asennettujen vesimäärämittarien osoittamassa, kunnan ja kaupungin alueelta puhdistamoon johdettujen jätevesimäärien suhteessa. Kaupunki maksaa oman osuutensa puhdistamon kunnossapito-, hoito- ja käyttökustannuksista kalenterivuositain takautuvasti edelliseltä vuodelta seuraavan vuoden tammikuun 30 p:ään mennessä.

8 §.

Sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun se on kummankin osapuolen asianomaisissa elimissä hyväksytty, päätökset ovat saaneet lainvoiman ja jäteveden johtamiseksi Sipoonjokeen on saatu Länsi-Suomen vesioikeuden lupa.

9 §.

Sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan välimesoikeudessa, johon molemmat osapuolet nimeävät yhden jäsenen ja nämä puolestaan valitsevat kolmannen jäsenen puheenjohtajaksi. Ellei välimesoikeuteen vaadittu sopijapuoli, saatuaan riitakysymyksestä ja vaativan puolen välimiehestä kirjallisen ilmoituksen, 14 päivän kuluessa aseta ja samoin kirjallisesti ilmoita välimiestään, määrää Porvoon kihlakunnanoikeus välimesoikeutta vaatineen sopijapuolen pyynnöstä välimiehen tämän puolesta. Välimesoikeuden jäseneksi voivat sopijapuolet määrätä myös palveluksessaan olevan virkamiehen. Muutoin noudatetaan välimiesmenettelystä annetun lain määräyksiä (4.10. 733 §).

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä rakennusviraston laadittamat *Vuosaaren puhdistamon* luonnospiirustukset n:o 0567, 12545 ja 12591 (8.2. 124 §).

Sisääntuloteitä ympäröivien alueiden siistimistä koskevassa aloitteessaan vt Grönholm ym. huomauttivat, että kaupunkiin tulevien matkailijain takia olisi tärkeätä, että sisääntuloväylien ympärillä olevien alueiden kuntoon kiinnitettäisiin huomiota. Esim. romukauppiaiden varastojen pitäminen vilkkaasti

liikennöityjen teiden varsilla, kuten oli laita esim. uudella Tuusulantiellä ja Käpylän pyssäkin rautatieylikäytävän luona, herätti kiusallista huomiota. Kaupunginhallitusta olisi kiireellisesti kehotettava ryhtymään toimenpiteisiin sisääntuloteitä ympäröivien alueiden siistimiseksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi lausunnossaan, että aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden selvittely oli kaupungin toimesta vireillä. Kaupunkisuunnitteluvirastossa oli pyritty seuraamaan tilannetta ja rakennustarkastusviraston toimesta valmisteltavana oleva sisääntuloväylien sekä eräiden muiden alueiden siisteyttä koskeva tutkimus tulisi antamaan lisäselvitystä tilanteeseen ja viitteitä niistä toimenpiteistä, joihin aloitteessa esitettyjen epäkohtien poistamiseksi olisi lähinnä ryhdyttävä. Kiinteistölautakunnan ilmoituksen mukaan toimivat aloitteessa mainitut romuliikkeet Valtionrautateiden vuokraamalla alueilla ja lautakunta oli 17.4. esittänyt maistraatille asian korjaamista. Saadun tiedon mukaan Valtionrautatiet oli sanonut irti vuokralaisensa ko. alueelta 31.8. mennessä. Näkymiä eniten häirinneelle autohajoittamolle kiinteistölautakunta oli vuokrannut Tattarisuolta n. 3 000 m²:n suuruisen alueen 1.7. lukien. Kaupunginhallitus ilmoitti rakennustarkastusviraston tutkimuksen olevan valmistumisvaiheessa ja tulevan lähiaikoina käsiteltäväksi, jolloin voitaisiin päättää siistimistä koskevista toimenpiteistä. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.6. 598 §, 29.11. 899 §).

Suuria rakennuskohteita koskevien töiden suorittamista keskitetysti tarkoittavassa aloitteessaan esittivät vt Hakulinen ym. seuraavaa: Rakennuskustannusten jatkuva ko hoaminen velvoittaa kuntien rakennustoininnan järjestämistä siten, että työt voidaan suorittaa yhtämittaisesti ja niin nopeasti kuin mahdollista. Talousarviota laadittaessa olisi pyrittävä niin suuriin määrärahoihin, että rakennustyöt kussakin kohteessa voitaisiin

suorittaa yhtäjaksoisesti suurimmalla mahdollisella teholla. Näin menetellen inflaatiotappiot esim. 10 v:n kuluessa saattaisivat alentua 15—20 %, mikä merkitsisi huomattavaa säästöä. Yleisten töiden lautakunta viittasi lausunnossaan siihen, mitä kaupunginhallitus v:n 1968 talousarvion laatimisohejeissa oli maininnut uudisrakennustöistä, niiden suunnittelusta ym. Talousarvioehdotusta laatiessaan kiinnittää lautakunta huomiota paitsi työn aloittamisajankohtaan, myös työhön vuosittain tarvittavaan määrärahaan. Uusien suunnitelmien periaatteellisuonteisista ratkaisuista on myös annettu ohjeet talousarvion laatimisohejiden pääomamenojen koskevassa kohdassa. Jo käynnissä olevissa talorakennustöissä ei ole ilmennyt määrärahojen puutetta, joka olisi hidastuttanut työn suoritusta. Mikäli sitä on ollut odotettavissa, on ajoissa ryhdytty toimenpiteisiin lisärahoituksen saamiseksi. Inflaatiotappioiden välttämistä koskevaa asiaa lautakunta käsittelee v. 1966 kaupunginhallituksen v. 1965 antaman kehotuksen johdosta, joka koski talorakennustöiden suunnittelun ja toteuttamisen jouduttamisen ja yksinkertaistamisen tutkimista. Talorakennusosasto suoritti tutkimuksen, joka jätettiin rakennusviraston organisaatiojaostolle 9.5.1966. Näitä kehittämismahdollisuuksia oli jo toteutettu käytännössä ja organisaatiojaosto oli sen ottanut huomioon rakennusviraston organisaatiota koskevassa mietinnössään. Rakennusvirasto oli myös eräissä suuremmissa työkohteissaan käyttänyt hyväkseen kansainvälistä toimintaverkkomenetelmää (PERT ja CMP) suunnitelmien, hankintojen ja työsuoritusten järjestelmällisessä ajoittamisessa. Menetelmä perustuu työnkulun suunnittelun ja valvonnan suorittamiseen tietokoneella. Tämän menetelmän mukaan oli edullisesti suoritettu Suursuon vanhainkodin rakennustyö sekä Kyläsaaren puhdistamon laajennustyö. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (10.5. 386 §).

Laajasalon eräiden tietöiden suorittamista

koskevassa aloitteessaan esittivät vt Valla ym., että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin kaitan rakentamiseksi jalankulkijoita varten Laajasalon tielle, aluksi ainakin Herttoniemen salmen ja Koirasaarentien risteuksen väliselle osalle sekä kevytrakenteisen ylikulksillan rakentamiseksi ensi tilassa Laajasalon tien ylitse, lähinnä Reposalmentien ja Laajasalon tien risteykseen. Laajasalossa, joka oli suunniteltu n. 24 000—25 000 asukkaan asualueeksi, asui nykyisin jo n. 7 000 henkeä. Kun Laajasalon liikenteelle oli tyyppillistä polttoaineiden kuljetukseen tarvittava raskas säiliöautoliikenne ja kun teiltä puuttuvat jalankulkijakaistat, olivat varsinkin uimarannalla ja koulussa käyvät lapset erittäin suuressa vaarassa tietä ylittäessään. Kaupunkisuunnittelulautakunta oli 6.4.1966 tehnyt kaupunginhallitukselle esityksen jalkakäytävän ja pysäkkikorokkeiden rakentamiseksi kiireellisesti tie- ja vesirakennushallituksen hallinnassa oleville Laajasalon- ja Koirasaarentielle välillä Linnanrakentajan tie—Henrik Borgströmin tie. Teiden leventämis- ja parantamissuunnitelmat olivat viireillä, mutta niiden toteuttaminen ei tapahtuisi lähitulevaisuudessa. Tämän vuoksi olisi ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin väliaikaisen jalkakäytävän rakentamiseksi Laajasalon- ja Koirasaarentielle. Lautakunta katsoi, ettei Laajasalon tie ollut liikennevilkaudeltaan sellainen väylä, että jalankulksillan rakentaminen sen yli olisi ensisijaisesti toteutettava, kun oli muita tässä suhteessa kiireellisempiä tehtäviä. Asemakaavaehdotus oli suunniteltu saatavan valmiiksi v:n 1968 aikana ja tultaisiin asemakaavassa ratkaistaan, miten ja missä kohdin Laajasalon tien ylitys pysyvästi järjestetään. Yleisten töiden lautakunta viittasi katurakennusosaston laatimiin, mainittujen teiden jalkakäytävien piirustuksiin ja tekemäänsä esitykseen jalkakäytävien rakentamisesta. Kustannusarvio oli 265 000 mk. Reposalmentien ja Laajasalon tien risteykseen rakennettavaksi ehdo-

tetun kevytrakenteisen jalankulkusillan osalta lautakunta yhtyi kaupunkisuunnittelu- lautakunnan lausuntoon. Kaupunginhallitus oli 31.8. hyväksynyt katurakennusosaston laatimat Koirasaarentien ja Laajasalontien jalkakäytävien piirustukset ja kehottanut rakennusvirastoa noudattamaan jalkakäytävien rakentamisessa tie- ja vesirakennushallituksen asettamia ehtoja. Kiinteistövirastoa oli kehoitettu ryhtymään toimenpiteisiin työn suorittamiseen ja tukimuurin siirtämiseen tai poistamiseen Herttoniemen kartanon kohdalla tarvittavien työlupien hankkimiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 716 §).

Mannerheimin patsaan siirtämistä ja tuntemattoman sotilaan muistomerkin aikaansaamista koskevassa, v. 1966 tehdyssä aloitteessaan huomauttivat vt Simpura ym., että marsalkka Mannerheimin patsas Postitalon edustalla Mannerheimintielle oli liian keskeisellä paikalla muistuttaessaan v:n 1918 kansalaissodasta ja rikkoi kansallisen yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Maassamme ei vielä ollut tuntemattoman sotilaan muistomerkkiä, jolla kunnioitettaisiin suomalaista soturia ja sodan uhreja. Siitä muodostuisi arvokas rau-

hanmuistomerkki ja suomalaisten sekä ulkomaalaisten kunnianosoitusten kohde. Aloitteentekijät ehdottivatkin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tutkimaan, voitaisiinko Mannerheim-patsaan mies ja hevonen siirtää Kaivopuistoon Mannerheim-museon pihalle ja paikalle jäävään jalustaan sijoittaa ikuinen kaasutuli tuntemattoman sotilaan muistomerkiksi. Kaupunginhallitus oli 26.1. ilmoittanut Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnalle, että kaupunki oli halukas osallistumaan Hietaniemen sankarihaudoille asennettavan ikuisen liekin perustamiskustannuksiin, kuitenkin enintään kahdella kolmasosalla sekä sillä edellytyksellä, että myös valtio osallistuu kustannuksiin sekä että suunnitelmat ennen niiden toteuttamista esitetään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Hietaniemeen oli näin ollen jo suunnitteilla aloitteessa esitettyä vastaava muistomerkki. Mannerheimin patsaan siirtämiseen entiseltä paikaltaan ei kaupunginhallituksen mielestä muutoinkaan ollut aihetta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (7.6. 490 §).

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistöviraston, sen jälkeen kun palkkalautakunta on antanut suostumuksensa kaupunkimittaosaston 26. pl:n insinöörin viran täyttämiseen sitä haettavaksi julistamatta, tekemään dipl.ins. Väinö Meurosen kanssa sopimuksen viran täyttämisen siten, että dipl.ins. Meuroselle saatiin suorittaa 2 083 mk/kk. Sopimus, joka tehtäisiin kaupunginhallituksen vahvistamaa viranhaltijain palkkaussopimuslomaketta käyttäen, olisi voimassa allekirjoittamista seuraavan

kalenterikuukauden alusta, molemminpuolinen irtisanomisaika 3 kk (8.2. 115 §).

Eräiden virkojen perustaminen, piirtäjän virkojen järjestely ja eräiden virkojen lakkauttaminen (8.2. 126 §, 19.4. 314 §, 24.5. 428 §, 7.6. 476 §, 6.9. 650 §, 20.12. 954 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat asiat

Lehtisaaren kunnallisteknillisten töiden suorittamista koskevan päätöksen muuttaminen.